Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Budżetowa

2024/0274(COD)

22.11.2024

OCENA BUDŻETOWA

Komisji Budżetowej

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2220 w odniesieniu do szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi (COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Sprawozdawca ds. oceny budżetowej: Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

OCENA BUDŻETOWA

dla Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2220 w odniesieniu do szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi (COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Zgodnie z art. 58 Regulaminu Komisja Budżetowa oceniła wniosek i stwierdziła, co następuje:

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[1],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021−2027[2],

– uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych[3],

A. mając na uwadze, że niedawne klęski żywiołowe w UE związane ze zmianą klimatu miały katastrofalny wpływ na ludność wiejską mieszkającą i pracującą w tych regionach, zniszczyły znaczną część potencjału produkcji rolnej i leśnej, doprowadziły do znacznej utraty dochodów rolników, właścicieli lasów i przedsiębiorstw wiejskich w tych regionach, pogłębiły słabości europejskiego systemu żywnościowego i zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu UE oraz dostępności produktów tradycyjnych;

B. mając na uwadze, że w ocenie budżetowej analizuje się bezpośrednie skutki, a także bardziej pośrednie skutki inicjatywy lub wniosku ustawodawczego z budżetowego punktu widzenia;

C. mając na uwadze, że zgodnie z Regulaminem w ocenie budżetowej bada się, czy wniosek dotyczący prawnie wiążącego aktu przewiduje wystarczające zasoby finansowe i kadrowe, oraz ocenia potencjalny wpływ proponowanego finansowania na inne programy lub strategie polityczne Unii; mając na uwadze, że należy również zbadać, czy wniosek jest spójny z wieloletnimi ramami finansowymi, systemem zasobów własnych i odpowiednim porozumieniem międzyinstytucjonalnym oraz z zasadami budżetowymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom)

[1] Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[2] Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
[3] Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

2024/2509[4];

D. mając na uwadze, że Parlament dąży do wzajemnego dostosowania swoich kompetencji ustawodawczych i budżetowych, aby wzmocnić swoją rolę instytucjonalną w procesie decyzyjnym;

E. mając na uwadze, że Parlament apelował o inicjatywy i wspierał te, które podjęto, aby zwiększyć zdolność budżetu UE do reagowania kryzysowego przez zmianę kryteriów kwalifikowalności z zamiarem zmiany przeznaczenia środków przydzielonych w ramach funduszy objętych zarządzaniem dzielonym; mając na uwadze, że założono, że takie zmiany nie powinny mieć wpływu na krajowe wstępne przydziały środków z funduszy spójności i wspólnej polityki rolnej;

F. mając na uwadze, że część zobowiązań wynikających z programów operacyjnych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w tym zobowiązań finansowanych z dochodów przeznaczonych na określony cel w ramach NextGenerationEU, rozłożonych na 10 państw członkowskich, od października 2024 r. jest zagrożona umorzeniem zgodnie z zasadą „N+3” obowiązującą w ramach prawnych EFRROW na lata 2014–2022;

G. mając na uwadze, że celem zmiany legislacyjnej jest zwiększenie elastyczności budżetowej, aby przenieść środki na nowe działania w ramach EFRROW z zamiarem udzielenia dodatkowej ukierunkowanej pomocy i zapewnienia elastyczności państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi, które wystąpiły od 1 stycznia 2024 r.;

H. mając na uwadze, że głównym celem rozporządzenia zmieniającego jest pomoc rolnikom, właścicielom lasów i niektórym małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) najbardziej dotkniętym klęskami żywiołowymi za pomocą ukierunkowanego wsparcia płynnościowego, w tym w formie płatności ryczałtowych w wysokości do 42 000 EUR na beneficjenta;

1. zauważa, że Komisja twierdzi, że pod względem zobowiązań wniosek jest ogólnie neutralny dla budżetu; zauważa jednak, że powoduje szereg skutków budżetowych;

2. przypomina, że Parlament wielokrotnie wzywał do zwiększenia środków na Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) w związku z rosnącą liczbą i intensywnością klęsk żywiołowych oraz z potrzebą przyspieszenia i uproszczenia procedur, tak aby wsparcie szybciej docierało do państw członkowskich i regionów dotkniętych klęskami żywiołowymi; podkreśla potrzebę uproszczenia procedur administracyjnych, aby umożliwić szybkie rozdysponowanie funduszy i wykorzystanie płatności ryczałtowych dla rolników, producentów produktów tradycyjnych, leśników i MŚP;

3. przypomina, że Parlament wielokrotnie krytykował wykorzystywanie wcześniej zaplanowanych funduszy jako narzędzia reagowania kryzysowego, i wciąż jest zdania, że takie podejście może podważyć długoterminowe cele polityczne i inwestycyjne określone w ramach prawnych EFRROW; przyznaje jednak, że przedmiotowy wniosek w praktyce rozwiązuje problem niewystarczającej elastyczności budżetowej i zdolności reagowania kryzysowego w ramach budżetu UE i umożliwia szybką reakcję na potrzeby

[4] Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

społeczności dotkniętych klęską;

4. przyznaje, że w związku z powolnym wykorzystaniem funduszy na rozwój obszarów wiejskich w niektórych państwach członkowskich i ze wskaźnikami wykonania poniżej 75 % w niektórych obszarach środki elastyczności mogą być uzasadnione;

5. ubolewa, że nie istnieje żadna ocena skutków finansowych regulacji ani żadne odniesienie w piśmie w sprawie poprawek nr 1/2025, które byłyby porównywalne z oceną skutków finansowych regulacji załączoną do wniosku RESTORE[5] oraz precyzowałyby i określały ilościowo skutki dla profilu płatności; przypomina, że ma to bezpośredni wpływ na krajowe wkłady państw członkowskich do budżetu UE; zwraca się do Komisji, aby dostarczyła takie informacje;

6. z zadowoleniem przyjmuje konkretne wsparcie finansowe dla rolników, w tym dla małych gospodarstw o niskich dochodach i producentów produktów tradycyjnych, leśników i MŚP, którzy padli ofiarą klęsk żywiołowych, takich jak poważne powodzie, susze i pożary środowiskowe, ponieważ wsparcie to jest wyrazem europejskiej solidarności; dostrzega potrzebę szybkiego zajęcia się problemem utraty dochodów przez rolników, leśników oraz MŚP w UE zajmujących się przetwarzaniem, wprowadzaniem do obrotu lub wytwarzaniem produktów rolnych i leśnych, która jest rezultatem niedawne niszczycielskie katastrofy klimatyczne; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wsparciu finansowym zaplanowanym w omawianym wniosku należy priorytetowo potraktować środki wsparcia oparte na zasadzie „lepszego odbudowywania” i w ten sposób torować drogę bardziej wszechstronnemu i ukierunkowanemu na zapobieganie wsparciu UE, aby zwiększyć gotowość na obszarach wiejskich UE i ich odporność; podkreśla potrzebę dodatkowego wsparcia finansowego na rzecz produkcji rolnej na własne potrzeby, dla rolników o niskich dochodach i producentów produktów tradycyjnych; podkreśla, że dodatkowe fundusze dla obszarów wiejskich mogłoby zostać udostępnione w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności z budżetu rocznego UE na 2025 r.;

7. przypomina ogólne spostrzeżenie, że w przypadku większości rodzajów finansowania z dotacji unijnych stopa współfinansowania na poziomie 100 %, choć zapewnia skuteczne rezultaty, budzi wątpliwości ze względu na niższe ogólne kwoty na realizację polityki i programów, a także co do odpowiedzialności na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; jest jednak przekonany, że w przypadku klęsk żywiołowych i w razie pilnej potrzeby wsparcia płynności jest ona całkowicie uzasadniona; podkreśla potrzebę skonsultowania się z dotkniętymi klęską rolnikami, leśnikami, MŚP i zainteresowanymi stronami, aby udzielić rzeczywistego i ukierunkowanego wsparcia;

8. przypomina, że dobrowolne zmniejszenie progu nieobniżania może skutkować niższym poziomem wydatków kwalifikujących się do zaliczenia na poczet odpowiednich głównych celów określonych w priorytetach horyzontalnych budżetu UE; jednocześnie dostrzega potrzebę takiej elastyczności, która umożliwi realokację środków finansowych na nowe działanie i istniejące poddziałanie służące przywróceniu potencjału produkcji rolnej, zwłaszcza w sposób wzmacniający odporność;

[5] Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2024 r. w sprawie RESTORE – regionalnego wsparcia na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1058 i rozporządzenie (UE) 2021/1057 (COM(2024)0496).

9. zauważa, że drugorzędnym celem tego działania jest zapobiegnięcie nieuchronnemu umorzeniu jeszcze niezrealizowanych zobowiązań budżetowych zaciągniętych w latach 2021 i 2022; uważa, że ma to wpływ na poziom dostępności w ramach etapu 3a mechanizmu kaskadowego (umorzenia środków w ramach instrumentu szczególnego EURI), który opiera się na niedawno zmienionym rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych;

10. uważa, że w dłuższej perspektywie bardziej rozwinięta i autentyczna elastyczność budżetowa powinna w porównywalnych przypadkach umożliwić przesunięcia budżetowe pozwalające na wykorzystanie środków w ramach instrumentu specjalnie przeznaczonych wydatków z linią budżetową, podstawą prawną i ramami zarządzania, które będą lepiej dostosowane do reagowania kryzysowego i wspierania płynności;

11. stwierdza, że wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2220 w odniesieniu do szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi jest spójny z elementami wymienionymi w art. 58 ust. 3 Regulaminu.

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA DS. OCENY BUDŻETOWEJ OTRZYMAŁ INFORMACJE

Sprawozdawca ds. oceny budżetowej oświadcza na swoją wyłączną odpowiedzialność, że nie otrzymał żadnych informacji od podmiotu ani osoby, które należałoby wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

PROCEDURA W KOMISJI SPORZĄDZAJĄCEJ OCENĘ BUDŻETOWĄ

Tytuł	Szczególne środki w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi
Odsyłacze	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa	AGRI
Data ogłoszenia na posiedzeniu	BUDG 13.11.2024
Sprawozdawca ds. oceny budżetowej Data powołania	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Rozpatrzenie w komisji	21.11.2024
Data przyjęcia	21.11.2024
Wynik głosowania końcowego	+: 31 –: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Posłowie, o których mowa w art. 216 ust. 7 Regulaminu, obecni podczas głosowania końcowego	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI SPORZĄDZAJĄCEJ OCENĘ BUDŻETOWĄ

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	-

0	0

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się